Participatiewet in balans:

meer eenvoud, maatwerk en vertrouwen

De regering werkt aan een betere Participatiewet. Dit gebeurt in 3 sporen

spoor 1: 23 snelle verbeteringen

Deze wijzigingen zorgen ervoor dat de wet beter aansluit bij de situatie van inwoners.

1

spoor 2: grote herziening van de wet

De hele Participatiewet wordt herzien. Dit moet zorgen voor meer vertrouwen, eenvoud en menselijke maat.

2

spoor 3: andere manier van werken

Dit gaat over de cultuuromslag die nodig is om anders te gaan werken. We gaan meer uit van vertrouwen en de menselijke maat. Het Werkplein werkt al 5 jaar aan deze verandering. Wij gaan dit nog beter doen.

3

spoor 1: 23 snelle verbeteringen

Fase 1
Wijzigingen treden in werking per 1 jan 2026

Aanvraagprocedure

4 weken zoektermijn
Altijd (enkele uitzonderingen om af te wijken van zoektermijn)

↓

Meer ruimte om af te wijken van de zoektermijn bij kwetsbare jongen

Identificatieplicht
Alleen met een paspoort, ID-kaart of verblijfsdocument

↓

Ook rijbewijs

Vereenvoudigde aanvraagprocedure
- Toegangseis IOAZ: bedrijf mag nog niet zijn opgeheven.
- Geen verkorte aanvraagprocedure

↓

- Meldingsdatum = aanvraagdatum
- Toegangseis IOAZ: tot 3 maanden na bedrijfsbeëindiging
- Mogelijk verkorte aanvraagprocedure voor herinstromers in de bijstand

Vaststellen recht op bijstand

Ontvangsten uit giften
- Geen standaardbedrag vrijgelaten in de bijstand
- Giften moeten worden doorgegeven

↓

- Giften zonder doelbestemming tot € 1.200,00 vrijgelaten in de bijstand
- Giften tot € 1.200,00 hoeven niet worden doorgegeven.

Harmonisatie jongerennorm
Aanvulling voor jongeren die geen beroep kunnen doen op ouders middels bijzondere bijstand

↓

Standaard ophoging voor jongeren die geen beroep kunnen doen op ouders

Terugwerkende kracht bij aanvraag
Geen terugwerkende kracht mogelijk

↓

Tot 3 maanden terugwerkende kracht mogelijk als individuele omstandigheden dit noodzakelijk maken

Vermogenstoets
Staffelmethode (vermogen steeds erbij opgeteld), geen rekening houden met schulden

↓

Daadwerkelijke vermogen beoordelen, rekening houden met schulden

Stabiel & voldoende inkomen

Begeleiding, particiepatie & re-intergratie

Ruimte voor mantelzorg
- Loon uit waardeerbare arbeid
- Geen reden om af te wijken van re-integratieverplichtingen

↓

- Geen sprake van op loon waardeerbare arbeid
- Geen gezamenlijke huishouding bij samenwoning bij: intensieve zorg-behoefte én als dit de reden is om samen te wonen
- Kostendelersnorm niet aan de orde, bij kortdurend inwonen
- Kan als vorm van maatschappelijke participatie worden aangemerkt

Overig

Bevoorschottings% in lijn met beslagvrije voet
90% van de bijstandsnorm

↓

95% van de bijstandsnorm, is in lijn met de beslagvrije voet

Kleine aanpassing onweerlegbaar rechtsvermoeden
Ex-gehuwden die in dezelfde woning verblijven zijn een gezamenlijke huis-houding ongeacht de verstreken tijd

↓

Ex-gehuwden in dezelfde woning zijn een gezamenlijke huishouding voor maximaal 2 jaar.

Fase 2/3
Wijzigingen treden in werking per 1 jan 2027

ALO-kop

Niet-rechthebbende partner

Evenredigheidstoets bij opleggen boete en terugvordering

Uniform verrekenen inkomsten uit arbeid

Bufferbudget

Verruiming bijverdiengrenzen

Ambtshalve individu-ele inkomenstoeslag

Toespitsen verplichtin-gen op individu

Ruimte voor afstem-ming maatregelen

Recht op eigenstandig vormge-ven participatie

Maatschappelijke participatie

Ondersteunen bij maatschappelijke participatie

werkplein
Oog voor wat écht telt